

VESZPRÉMMEGYEI UJSÁG

Politikai lap. — Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor. Egy óra 1 kor.
Lelkészek, tanítók, községi jegyzők 8 koronáért kapják a lapot
Egyes szám ára a csütörtöki lapból 8, a vasárnapiból 16 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Ifj. Matkovich László.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Kossuth Lajos-utca 22.
Telefon: 174.

Csütörtökön, pénteken, vasárnap és hétfőn a lapok az utcán is árusítatnak.

Jobbra-balra.

Néhai való jó öreg Tisza Kálmánnal történt, hogy a véderőjavaslatok miatt amelyeknek tárgyalását — jó magyar szokás szerint — az utcára is kivitték, egy tüntető inasgyerek követ dobott felé, amikor kocsi-jával arra haladt. Ezt Tisza szóvá tette a képviselőházban olyanformán, hogy ő — bár tudja — nem akarja a nyilvánosság előtt leplezni azt az ellenzéki képviselőt, aki ilyen fegyverrel küzd s aki felbérelte ellene azt a rendőrség által letartóztatott kődobó inasgyereket. Az akkori ellenzék, amely sokkal tisztességebb volt, mint a mostani koalíció volt ellenzék korában s amely nem küzdött „minden eszközzel” a kormány ellen, felzúdult a miniszterelnök szavain és nagy lármában tört ki:

— Ne gyanúsítson általánosságban! Nevezze meg ki volt az az ellenzéki képviselő, aki az inasgyereknek pénzt adott?

Dr. Tisza Kálmán nem nevezte meg. Már igen hangos volt az ülésterem, amikor egyszerre boldogult Károlyi Gábor a demokráta gróf az ő éles hangján közbekiált:

— Ugyan mit kiabáltak annyit!? Hát Tisza Kálmán maga adott neki tíz forintot, hogy dobjon reá követ.

A jó vicc, amely általános derűtséget keltett s még Tiszát is megnevettette, lecsendesítette a kedélyeket.

Ugy gondoljuk, hogy ezt a jelenetet megismételhetnék Czernin külügyminiszter és a többi „osztrák körök”, akiket gróf Andrássy Gyula rejtelmeseen gyanúsít-most azzal, hogy az ő miniszterelnöksége ellen dolgoztak. S ha valamelyik ezek közül a Lajtán ide átra kiáltaná:

— Hiszen Andrássy Gyula maga dolgozott azon, hogy a király meg ne bizza a miniszterelnökséggel, — ez — habár szintén derűtséget kellene — nem vicc volna, hanem komoly valóság.

Dr. Bibó Károly.

Mind közelebb jutunk a naphoz, amelyen Veszprém vármegye közönsége hivatalosan lesz dönteni, hogy vármegyéje sorsát továbbra kinek a vezető kezére bizza. Nemcsak jó, hanem feltétlenül szükséges is, hogy mielőtt bármely irányban állást foglal, közelebbről megismerje a jelöltek, akik közül egyet az alispáni székbe beültetni fog. Ennek a megismerésnek előmozdítása céljából foglalkozunk most annak a férfiúnak a személyével, akit már legutóbb is a legérdemesebbnek jeleztünk az alispáni állásra.

Nem akarunk, de nem is lehet dr. Bibó Károly vármegyei főjegyzőnek több érdemet imputálni, mint ami van neki s amit a csütörtöki vezércikkünkben felemlítettünk. Viszont azonban nem teljesítenénk lekiismeretesen a hírlapírói kötelességünket, ha most, amikor az érdemek igazságos mérlegelése a legfontosabb momentumok közé tartozik s azokból a konzekvenciákat készülünk levonni, Bibó Károly elvitázhatatlan nagy érdemeit minden oldalról meg ne világítanánk.

Vázoltuk azt a hihetetlenül felfokozott tevékenységet, amit ő, mint a vármegye közellátási kérdésének referense, a háború kezdete óta végez. Most pedig annak akarunk kifejezést adni, hogy eme nagyfontosságú és felelősségteljes feladatnak nemcsak névleges intézője Bibó Károly, hanem *tényleges munkása*.

Számtalanszor volt alkalmunk mélyebben betekinteni a megyei közigazgatás belételeibe. Láttuk, amint a központi tisztviselők a felszaporodott ügyek vastag aktacsomóival állottak sorfalat az alispáni előszobában és lesték, vajjon melyiküknek sikerül legelőbb aláírni, hogy aztán elvethessék egy-egy ügydarab gondját. És akárhányszor megtörtént, hogy nem jutottak aláírás-hoz, mert a mindennél fontosabb közellátási ügyeket referálta Bibó Károly, a vármegye főjegyzője. Nem egy meghatározott napon vagy órában, hanem reggel is, délben is, délután, sokszor este is és egy ügyet nem is egyszer, hanem többször, ahányszor a felsőbb hatóságoknak valósággal vízözönzerű rendelkezései megkivánták újabb intézkedés fogantatását. Ugyancsak dolgot adott a boldogult alispánnak, hogy Bibó ügydarabjait csupán aláírja. Mert annyi bizalommal volt — és méltán — főjegyzője lelkiismeretességére iránt, hogy a legtöbb esetben *átnézellenül* írta alá az aktákat.

És mindezekon kívül Bibó Károly értekezleteken tanácskozik az érdekeltekkel, a kilincset egymásnak adó felek panaszait hallgatja végig, — nem csoda hát, hogy reggeltől napestig a hivatalában tölti az idejét.

Távol legyen tőlünk, hogy mások szorgalmas hivatali működését kisebbiteni akarnánk. Hiszen nincs olyan közigazgatási tisztviselő, akinek a háború alatt nem szaporodott volna hatványozottan a dolga. De az a munka ahhoz képest, mit Bibó Károly végez,

eleményező csekély. És az ellenjelöltjei, akik közül kettő főszolgabíró, semmi esetre sem végezheték azt a munkát, amit ő végzett.

És vajjon bírnák-e végezni ugyan-egy mint Bibó, a jövőben? Nem a képességükben, nem is kötelesség-tudásukban kételkedünk mi, sőt egyáltalán nem kételkedünk, csupán *nem látjuk ezidőszert beigazolva azt a fiatalos tetterőt, amit a nagy gyakorlat kétszeresére fokoz, amit Bibó Károly már bebizonyított.*

S nem lehet-e kérdésünkre azzal válaszolni, hogy a másik jelölteknek nem állott módjukban megmutatni, hogy mit tudnak; ők is tudták volna ugy s tudni fogják, ha odaengedik őket. Avagy mit szólnánk ahhoz, ha egy ezredesnek, aki a harctéren reabizott fontos feladatot kitűnően oldotta meg, azt mondanák:

— Nagyszerűen csináltad eddig, azonban most nem téged fogunk előléptetni tábornokká, hanem az őrnagyot, mert az is éppen olyan jól csinálta volna, ha ezredes lett volna.

Nem a legnagyobb igazságtalanság lenne ez? Azért mellőzni valakit, aki *már megszerezte* az előmenetelre az érdemet, mert a másiktól feltételezzük ugyanazt a képességet. És végre sem egyesek számára, hanem az egész vármegye részére választunk alispánt s ezt — szimpátia ide, antipátia oda! — csakis *befejezett* s *nem feltételezett* tényekből vont konzekvenciák alapján cselekedhetjük, mert felelősséggel tartozik érte a vármegyének, mint olyannak.

Meg vagyunk győződve, hogy meggyénk józanul gondolkozó közönsége nem fog szembehelyezkedni az igazsággal és méltánossággal és az alispáni hivatalt Bibó Károly személyével fogja betölteni. Aki a mellett, hogy a hivatalában kötelességtudó és kötelességet követelő, a magánéletben a legszeretetreméltóbb igazi uriember, aki előkelő nemesi származása dacára igazán a szó szoros értelmében véve demokráta minden származással, minden vallásfelekezettel szemben.

Jó alispán lesz, — bizvást mondhatjuk.

Politikai hírek.

— A képviselőház legközelebbi ülése — amint hírtik — szept. 11-én lesz amikor is a Wekerle kormány be fog mutatkozni.

== **Koalíciós hazafiság.** *Hegedűs Lóránt* munkapárti képviselő (azelőtt pápai képviselő), közismert nagy tudásával cikksorozatot írt egyik fővárosi lapban, amelyben azt fejtette, hogy a békekötésnél gondolni kellene arra, hogy megfelelő határkiigazítással a moldvai magyarságot, a *csángókat* visszacsatolhassuk Magyarországhoz. És mit teszünk gondolni, mit válaszol erre a koalíciós kormány egyik esti lapjában? Azt, hogy *Hegedűs Lóránt* csak üzleti érdekből írta meg a cikkeit, mert igazgatója a Kereskedelmi Banknak, amelynek nagy erdei, területi és vasútja van azon a vidéken. Na ja: „Wie der Schelm ist, so denkt er.“

== **Nyulugratás.** A munkapárt valószínűleg interpellálni fog a legelső képviselőházi ülésen *gróf Andrássy Gyula miniszterelnöki mellőztetésének okairól*. A cél az lenne: megtudni, vajon *Andrássy* bukása tényleg nemzetünkön ejtett sérelem volt-e, amint azt *Andrássyék* hirdették. Szóval kiakarják ugراتni a nyulat a bokorból. — Félő azonban, hogy nyul helyett egy csuf fekete görény fog kiugrani. Legalább az illata erre enged következtetni.

== **Az osztrák kormány.** Hosszas vadjudás után *lovag Siedler* osztrák miniszterelnök megalakította a kabinetjét kizárólag kormánytisztviselőkből és szakemberekből s már meg is jelenti a kinevezésüket. Az új kormány programjának egyik sarkalatos pontja az *alkotmány korszaki kiépítése az összeség igényeinek megőrzésével és a népek egyenjogúságának megfelelő nemzeti autonómia értelmében*. — Csak aztán baj ne legyen azzal a népek egyenjogusításával!

== **20 éves bankszabadalom.** Az új kormány tagjai Bécsben tanácskoznak s noha kormánypárti oldalról tagadják, tényleg a *20 éves bankszabadalom és hosszulejárata kiegyezésről*. Erre ugyanis *Esterházy* miniszterelnök kötelezte magát és *Wekerle* is az ő programjának aláírásával. *Wekerle* különben is híve volt ennek mindenkor. — Tehát az öreg *Apponyi* hosszú kiegyezés elleni skallirozása — úgy látszik — nem egyéb kisded játéknál.

Főispánunk installációja.

Dr. Rainprecht Antalnak Veszprém vármegye új főispánjának ünnepies beiktatása aug. 29.-én ment végbe. Amennyivel egyszerűbb volt az installáció a békés jó idők dús bankettel, ökörsütéssel, borcsapolással járni szokott főispáni installációnál, annyi- val gazdagabb volt annak a tiszteletnek és szeretetnek értékes csokrával, amelyet nemcsak a vármegye közönsége, mint olyan, hanem az egész vármegye és városainak *polgársága* osztatlanul, politikai pártállásra való tekintet nélkül nyújtott e napon főispánjának. A nagy műveltségű, szeretetreméltó egyéniségű főispán méltóan viszonzta ezt költői lendületben bővelkedő, nagyhatású székfoglalójában s annak a politikát érintő tapintatos kijelentéseiben. Nem is zavarta meg az örömművelkedés hanguságát semmi; még annak a néhány közbeszólásnak sem sikerült a diszgyűlést az ünnepi hangulatból kizökkenteni, amelyet a nemzeti munkapárt szónokának beszéde alatt eresztett szélnek néhány izetlenkedő.

Részletes tudósításunk itt következik:

Gyülekezés. Te Deum.

Már az installációt megelőző nap számosan jöttek be vidékről a megyebizottsági

tagok és meghívott vendégek, a belkutatás napján érkező vonatok pedig még szaporították azoknak számát. A vidéken és helyben lakó notabilitások közül részt vettek az ünnepségen *dr. Szász Károly* v. b. t. enyingi képviselő, a képviselőház elnöke, *dr. Rédey Gyula* és *Kránitz Kálmán* püspökök, *dr. Békefi Remig* zirci apát, *dr. Antal Géza*, cselethelyi *Hollischer* Károly, *dr. Ikldy-Szabó* János, *Jdkóy Géza*, *dr. Magyar Károly* és *dr. Ovari* Ferenc orsz. képviselők és még mások. Jelen voltak ezenkívül az összes városi hivatalok küldöttei vezetőikkel, a katonatisztikar, Papa város különböző küldöttei stb. A szomszédos vármegyékből nem voltak küldöttek, aminek az oka az volt, hogy az ismert belügyminiszteri rendeletre való tekintettel e helyekre nem is küldtek meghívókat. Az egybegyűltek a felbőgöző vármegyeház előtt gyülekeztek, ahonnan a díszmagyarruhás főispánt a zászlódiszba állított városom keresztül gyalog kísérték fel a Várba. Csatlakozott a menethez a város polgársága, amely a főispánt lelkes ovációban részesítette. A püspöki székesegyházban már szintén nagyszámu hölgy- és férfi közönség várta az érkezőket, majd következett a hálaadó istentisztelet, a melyet *dr. Rédey Gyula* c. püspök tartott fényes segédlettel.

Diszkyűlés. Eskü és székfoglaló.

Istentisztelet után az ünnepiök megint visszamentek a vármegyeház elé, ahol a főispán beiktatása volt egy diszkyűlés keretében. Alig fért be az ünnepiök sokasága a megyeház termébe, amelynek karzatait ugyancsak hölgy és férfi vendégek töltötték meg.

Dr. Bibó Károly alispánhelyettes főjegyző megnyitván a kyűlést, röviden méltatta a nap jelentőségét. Indítványára *dr. Rédey Gyula* c. püspök vezetésével egy 30 tagból álló küldöttség hívta meg a kyűlőre a főispánt, akir terembe lépésekor lelkes éljenzés és zúgó tapsvihár fogadott. Következett az eskü, amelyet a főispántól *dr. Bibó* alispánhelyettes főjegyző vett ki. Az eskümondat *dr. Tárnóczy Lajos* másodfőjegyző olvasta. — Eskü után az eskü állva végighallgatói közönség helyét foglalt, csupán a főispán maradt állva, aki értes hangon, szép előadással szívesen a következő székfoglaló beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt törvényhatósági Bizottság!

A nagy és felelősségterhes kötelességérzet, az ünnepélyes esküvel is megrögzített fogadalom a törvényhatóság évszázadok dicsőségével megismosított jogainak, nemzetfenntartó és alkotmányosító hivatásának szolgálatában bár egész valómat urálja, — nem képes, de nem is akarja elnyomni mély hálám érzését lelkes fogadtatásomért, a mélyen tisztelt törvényhatósági bizottsággal szemben.

A nagy végcélra — hazánk, nemzeti létünk sérthetetlen biztosságára, ezer éves alkotmányunk gondos továbbépítésének fenntartásának érdekében ezen helyről irányzott reményteljes tekintetünk, — mint mindenkoron a magyar embernél, — Veszprémmegye törvényhatóságának termében is a legtiszteltemőbb uralom alatt tartja a szubjektívizmust, amíg az objektívitas — valamennyiönket egy magasabb szférában egybefoglaló egység, — a koronás király által szentesített törvény tiszteleténél fogva is, — a hazafiai összműködés szolgálatában azt kívánatossá teszi.

Mert haladjunk bár különböző utakon, küzdjünk bár különböző fegyverekkel, — addig, amíg azok honfihoz, igaz emberhez illők, amíg *Laertes* viórjéhez nem hasonlatosak, amíg azok a magyar ember boldogulását szolgálják, — lássanak bár ellentéteseknek, mindaddig a végső eszmény, mint pihentető fogalom tekintetében egy és a legtiszteltemőbb elbírálás alá kell, hogy essenek.

A magyar ember boldogulását. Boldogulását itt a földön, a harc és munka hősei- nek vérevel és verejtékével megszentelt rög birodalmát. Boldogulását, melynek tartalma nemcsak eszmény és gondolat, hanem valóság, anyag. Boldogulását, mely az igazi egyenlőségnek, a jogok és kötelességek arányosságának, egyenlőségének és általános- ságának hatásában majd maga biztosítja az eszme sértetlenségét és szolgálja is azt hű- ségesen, de nem túri, mert nem túrheti hogy, a festet, az, ami néki életet adott, a testből vált gondolat, hálakép, mint használhatatlan lomot akarja utjából eltávolítani.

Akarja mi — polgári vagyunk. Élete a mi életünk, sorsa a mi sorsunk. Komoly kötelezettségekkel, ma sajnos szeretteink tengennyi vérevel áldozunk oltárán. Ne álltassuk magunkat, hogy merő altruizmusból, hogy egyedül csillogó eszmék fénysugarától mintegy tündérszerűleg vonzva, — hanem valljuk be férfiasan, hogy nagyrészt a köz érdekeinek saját közvetlen érdekeinkre való injektívációjából folyólag. Szerepe van abban tehát oly gondolatörnek is, mely valamivel belül — semmi esetre sem kívül — esik a háza elvont fogalmán és azt közelebb eső valósággal, joggal közvetíti.

A nemzetnek különálló öncélja nem lehet. Az a miénk is, — a polgárié. Az érte hozott áldozat főleg csak annyiban bír értékkel, amennyiben lehet reményünk, hogy a véröntözés — a teoria szerint ugyan a háza etikai fogalmának kincsleladájába utalt, de valójában minden egyesünk, családunk, vagy utódaink megengedhető érdekraktárába kerülő gyümölcsöt serkent.

Ha a nemzet érdeke polgári kötele- zettségeinek végsőig feszítését követeli, — jogok nyújtásában, illetve azok kiterjesztésében sem fukarkodhat. A kötelezettség a pozitív, a jog a negatív sarok, melyeknek köz- zéparányosa a honpolgári kötelességtudás, kedv, akarat, égőtestként állandó izzásban tartja.

E közvetítő jogok kardinális alapja ma önrendelkező nemzeti államunkban: a választójog kiterjesztése. Mint rügyből a virág, úgy fejlődik ebből minden politikai és sarkalatos jog biztossága.

Társadalmi kérdés, illetve szükséglet ez és így — szerintem — minden politikai párt- felfogáson felüláll. Állandóságot követelő természeténél fogva kerülhetetl és marad is előtérben szemben a háboru előtti közjogi pártantellekkel, melyeknek jelentősége ma nem a legbizonyosabb. Mert Pithia tehetségével bírjon, aki ma előre tudja, hogy a háboru utáni — kétséget nem szenved: győzdelmes kialakulásban a 48-as, vagy a 67-es alap szolgálja-e hazánk üdvét. Amíg pedig csak hitem lehet a jövő kialakulása tekintetében, mindaddig tulásba esem, ha politikai meggyőződést hangoztatok. A meggyőződés empirikus konkluzió. És sajnos — nagyon szomorú — itt ma még nem tartunk. Jövő kialakulásról beszéltem természetesen, mert mai helyzetünkben a politikát a harctér gyakorolja dicsőségesen, azt pedig nem hiszem, hogy létezzék oly magyar, aki a kipróbált, verhetetlen, örök habért biztositó szövetség erejében kételkedjék, és így a jelenben a nagy német szövetséget eredményezett 67-es alap felett megnyugvást ne érezzen.

A jogkiterjesztés elől az általam igen tisztelt munkapárt sem zárkózott el, de a jelenlegi kormány hazám egységének veszélyeztetése nélkül, tehát a magyarság szupremáciájának biztositásával több jogot ad és mert több jogot ad, — vállaltam, bár nem kerestem, emelt fővel Veszprémmegye főispánágát. Teljes szívvel és lélekkel azonosítom magam a mai kormányval és megrendithetetlen vagyok azon hitben, hogy a megakadályozhatatlan jogkiterjesztés hazánknak, minden magyarnak hasznára lesz.

Hogy a választójog kiterjesztésének korszellem a szocializmus szárnyain bontakozott ki, ne aggasszon és ne idegenítsen el

attól. Az igazi szocializmus az elméletnek egyesítése a léttel, a valósággal. „Lélektani törvény” — mondja Marx — „hogy a magában felszabadult szellem gyakorlati energiává válik.” És ebben — bár a mester tanítélei legnagyobb részét elavultak, mert tévesek is, — igaza van Marxnak. Nem rendbontó ellenség, még csak nem is idegen. Ha törvényesnek el sem ismert, de természetes gyermekünk, melyet fényes szoarékra nem viszlünk, nyilvánosan talán kerülünk, de titokban keblünkre ölelünk.

Natura non facit saltum, nec historia Nincs szakadás a múlt és jelen között, hanem csak a mult programja hajtatik végre. „Kiderül — mondja Földes találon — hogy az emberiség nem kezd új munkát, hanem öntudatosan régi munkáját elvégzi, befejezi.” Igaza van, mert tekintünk vissza az emberiség történelmében, látni fogjuk, hogy csak oly föladatakra vállalkozott és vállalkozik, melyeket megoldhat, mert a feladat is csak ott támad, ahol megoldásának feltételei már megvannak, vagy legalább is a fejlődés állapotában vannak.

A magyar szociális eszme nem bontakozhat ki természetesen más államnak tökéletes mintájára, mert történelmi gazdasági-politikai viszonyai más alapkövekre vannak építve.

Szabadjen csak a nyugat szocializmusának — persze jóval a háboru előtt — hi- induló tanait tekintem: a harcztól a tultermelés ellen. Volt-e ez valamikor is vonatkoztható hazánk viszonyaira? Nem, hanem, hogy nekünk a tultermeléshez vezető első állomást, a többtermelést kell először elérnünk, hogy a nyugattal, az elmaradottság, a gazdasági alsóbbrendűség mindenkor nyomászó tudata nélkül és minden magyar hasznára korrespondálhassunk. A mi helyzetünkben tehát a szociális alapkövetelmény betartatása időkig éppen megfordította a nyugat irányu — a háboru után föléig ugyan ott sem aktuális követelménynek. Látjuk tehát: a szociális kialakulás itt mindjárt szenved világegyöntettségében.

És itt tartva tekintem most a birtok politikát, valamint azt a nemtagadhatóan gyönyörű jelszót: földet a népek.

El nem fojtható szikrája ez a magyar közszellemnek. És valóban, ha jól alkotjuk meg, világosságot, meleget áraszt a közélet minden vonatkozásában — de gyújt, pusztít és megsemmisít, ha preventív bölcsesség a jövődönket biztosító többtermelés szolgáltatában azt meg nem előzi. Nemzeti létünk alapjának — gazdasági organizmusunknak tőkerét vágja el az, aki ily nagy horderejű kérdést szociális tulhevitettségből húszár vágással akar elintézni. A jelen kormány meg is fogja találni a módot és a nemzet többtermelését biztosító garanciákkal és csakis ezekkel oldja meg e szociális szükségességet.

A többtermelésre azonban társadalmilag is nevelnünk kell magunkat. Legszébb példával szolgálhat az a ma már szerencsére vármegyénkben is sok intenzíven kezelt közép- és nagy birtok, melyek a régi extensivitással bizony nem táplálhatták volna győzelmet győzelemre arató dicsőséges koloszusunkat — a hadsereget — oly mértékben, amely minden tisztelet és köszönet megérdemel még akkor is, ha a belterjes gazdálkodás a birtokos érdekeit szolgálja is a legközvetlenebbül. A gazdasági egyesületet — Veszprémmegye ezen legfontosabb egyesületét — már ezen helyről felkérem a legnagyobb mérvű agilitásra, de viszont a gazdasági közönséget arra, hogy ez egyetbe, az érdek-közösség nagy előnyeinek biztosíthatása végett, tömörüljön. Fontos, hogy ezen egyesületi ne csak azok lelkesedjenek, akik attól várnak, hanem azok is, akik szaktudás, szellemi és gazdasági fölényüknél fogva a közösségnek adhatuak is.

Csak a többtermelést szolgálom, ha ipari vállalatok létesítése, a meglévők fejlesztése érdekében most is, valamint a rekonstrukció napjaiban mindent elkövetek.

Gondom lesz arra, hogy minden gazdasági osztály megtalálja érvényesülésének terét, azaz a munkamegosztás nemzetgazdasági elve alapján ott alkalmazassék, ahová való. Ezen törekvésem keretében természetesen lesz beilleszthető a veszprémmegyei rokkant kérdés megoldása állami intézkedéssel, valamint a háboru folytán tönkrement existenciák foglalkoztatása is.

A társadalomnak eddig mindenkor tanusított áldozatkészségét nem nélkülözhetem és azt már e helyről a legmelegebben kérem. A köz hasznát szolgáló mindennemű eszmét hálaosan fogok felkarolni.

Az itthon levők ugyancsak nehéz sorsán segíteni — természetesen a lehetőségekhez képest — első kötelességemnek ismerem. Az értelmi középosztály könnyeket facsaró sorsa minden segítséget megkövetel. Ha a harctér hőseinek kijár egy — ugyan megérdemelt — plusz a Károly-keresztves választójoggal, akkor a munka itthoni hőseinek, ennek a tiszteletreméltó és felelő értékes osztálynak, mely szünet nélkül görnyed egyre halmozódó munkájának teljesítésében, mely zokszó nélkül, Istenbe vetett bizalommal tűri akár anyagi megsemmisülését, — ne csak hálával, elismeréssel adózzunk, de megéltetésük érdekében is mindent elkövessünk. A közéletmezés kérdésében tehát teljes erőmmel állok a városok közönségének rendelkezésére és hő vágyam, hogy a buzgalommal az eredmény arányban álljon.

A kormány programját, miként már említém, mindenben magamévá teszem és bizonyosra veszem, hogy a nemzet katonai vívmányai, a katolikus autonómia, a népnevelés, de minden téren kifejtendő eredményteljes buzgalma Magyarországnak egy szebb jövőjét lesz hivatva felépíteni.

A tanító testület példás és legfontosabb, mert alapvető támogatását a jövőben is azon mértékben kérem, amellyel eddig is országos hírvé tette Veszprémmegye népnevelését.

Tisztviselőtársaim, elsősorban közigazgatási tisztviselőtársaim támogatását bensőségesen kérem. Munkájuk nélkül az én munkám nem bírhat jelentőséggel. Tartalmat, erőt, az ő buzgalom ad annak. És itt külön kell megemlékeznem a mélyen tisztelt jegyzői karról és felkérem őket, hogy nem csökkenő kedvvel és eredménnyel állják meg helyüket a jövőben is. Nem létezhet magyar, aki a jegyzői testület hazafias és minden erőt megfeszítő munkája előtt a legmélyebb tisztelettel sőt csodálattal meg ne hajolna. Arra pedig az én kedves tisztviselőtársaimat talán felesleges is kérnem, hogy a nagy munkateljesítmény következtében talán már eddig is, — de előbb-utóbb bizonytal beálló idegfeszültség dacára is a felekkel a legtitelmezebb és legelőzékenyebb magaviselettel tanúsítsa és a bürokratizmus szabályainak méltányos felfogásával és alkalmazásával a nagyközönségnek mindenkor hasznára legyen.

Velem bő alkalma lesz vármegyém közönségének érintkezést tarthatni. Házam minden polgár számára nyitva áll és hivatalos órát — miként tisztviselő társaim — magam sem ismerem. Át vagyok ugyan hatva diszes megbízatásom közjogi dignitásának karakterétől, de ugyanakkor elvitázhatalan meggyődésem, hogy ma minden dignitás első ismérve: a becsület, komoly, fáradhatatlan munka.

Minden hitfelekezettel és hazafias pártfelfogással szíven legmelegebb őszinteséggel tisztielek. Hiszen a legszörnyebbet ellentmondásba esnék, ha, amíg egyrészt a jogok kiterjesztésének szükségét valom, addig másrészt az ember legszebb, legszentebb, mondjuk ősjogának: Istenbe vetett hitének és honfium véleményének szabadságát korlátoznám. Sőt egyenesen felkérem az igen tisztelt munkapártot, melynek évekkel ezelőtt magam is tagja voltam, és amely párt talán az ország egy megyéjéből sem küldött az országgyűlésbe oly kiváló és honszerető képviselőket, mint éppen a mi megyénkben, — hogy egyittműködhetésünk közös terén, — nékem fontosabb

téren: a közgazdasági munka terén, belémetett teljes bizalommal, kart-karba öltve szolgálja hazánk üdvét.

A közéletből kiküszöbölni kívánok minden személyes motívumot és csak az igazságot óhajtom szolgálni, annak érvényesítésére minden rendelkezésemre álló erőmet, — ha kell, itt hatalmat is — felhasználom.

Mélyen tisztelt Törvényhatósági Bizottság!

Megesküdtem az Önök színe előtt. A világháboruban immáron másodszer esküszöm. Az elsővel készséget fogadtam királyomért és hazámért küzdeni, meghalni. — És amidőn Erdély szép hegyvidékén, — ott, ahol a bércen hókora csillog és a „bércel” aljában, tavaszi pompában virágok feszlenek, — a felejthetetlen pirkadó hajnalnak még félig csillagos ege alatt felújultan feküdteti és az egy pillanatban száz száma agyamba tóduló lázteljes gondolatokkal már bucsut vettem volt mindentől, — akkor, — bocsásd meg oh királyom és hazám, — a Ti ragyogó fenség, nagy fogalmatokon keresztül is utat tört szívembe — ugyhittem utolsó — egy a Tüteleknél egyszerűbb — és láttam a játszi, verőfényes, mosolygó Balatont, a komoly Bakony táját, tlen családommal, barátaimmal, földieimmel, Önökkel megéym szeretett közönsége és akkor büszke öntudatban vigasztalt meg a halál anygala, hogy Veszprémmegye harctéri képviselői között, Önöktől kikapcsolhatatlan gondolatokkal, egy szebb jövőért — én is véremmel áldozhattam.

És ma — ma itt állok a magyar nemzet, mint egység egyik ledönthetetlen bazilikájában, Veszprémmegye törvényhatóságának termében és a mélyen tisztelt Törvényhatóság előtt, — közhivatalom oltára előtt, észak felől a viszontlátott Bakony lombjaival délről a Balaton szelid hullámfodraival, díszítve, — szépségesen kedves megyém földjén esküdtem másodszer.

Esküdtem nem életre-halálra, hanem törvényre, jogra és igazságra!

Esküdtem nem harczra, hanem békés munkára!

Esküdtem nem fegyver és szurony ellen hanem velem dolgozó, engem munkámban bizonnal támogató honfitársak mellé!

Nagy Isten! Kísérje áldás Akaratodat!

Frenetikus taps és szólni nem akaró éljenzés honorálta a beszédet, amelyet elmondása közben is többszörös tetszésnyilvánítás kísért. A főispán háta mögött álló nagy szolgabíró pedig ősi szokás szerint magasra emelte a főispáni széket, amelyben ült. Utánna dr. Ovári Ferenc orsz. képviselő üdvözölte a főispánt az összes, kormányt támogató pártok nevében, majd ugyanezt cselekedte Hunkár Béla földbirtokos az Apponyi-párt és dr. Mohácsy Lajos ev. lelkes a kisgazdák részéről.

Utolsóként szólították dr. Szász Károlyt, a képviselőház elnökét, aki a nemzeti munkapárt nevében üdvözölte a főispánt.

— Amikor — ugymond — a főispáni kinevezést, mint minden törvényes formák között történő kinevezést a nemzeti munkapárt nevében is tudomásul veszi és őt nemcsak a köteles tisztelettel, hanem kiváló egyénisége iránt táplált őszinte rokonszenvvel üdvözli készségesen tesznek eleget ömeltósága felszólításának, hogy őt közhasznu munkálkodásában a nemzeti munkapárt is támogassa. És pedig nemcsak hallgatólagoosan, hanem aktív szerepléssel is részt kérnek a tevékenységből, amelyet a vármegye és annak lakossága érdekében kifejtjeni szándékozik különösen közgazdasági téren. Szép számu tulajdonai és székfoglalójában is kifejezésre jutott képzettsége biztató jelei annak, hogy szán-

dékal megvalósításában siker fogja koronázni.

Nem lehet azonban elválasztani a főispán személyét a politikától, hiszen a főispán a kormány politikai exponense. Amikor tehát a nemzeti munkapárt is ünnepli őt a vármegye élén, ugyanakkor ki kell jelentenie, hogy *politikailag nem viselletnek iránta bizalommal.*

A nemzeti munkapárt nem viseltek bizalommal a kormány iránt, a melynek programja tengelyét a *radikális választójog* képezi. A demokratikus fejlődés, a választójog megfelelő kiterjesztése elől a nemzeti munkapárt sem zárkózik el, sőt amikor e párt volt még a kormány támogatója, vezérével együtt *önmagától* elhatározta a legutóbb alkotott választójogi törvény *ki-bővítését.* De csupán olyan választójogi törvényjavaslatot támogathat a párt, amely a *magyar nemzet szupremáciáját* biztosítja és garanciát nyújt a nyugatról beszivárgott nemzetközi, a vallásos életet tiszteletben nem tartó, nemzet-felforgató veszedelmes eszmék megvalósulása ellen. Ilyen garanciát a kormány programjában, már a kormány összetételénél fogva sem látnak, tehát bizalommal sem lehetnek iránta. Épp úgy nem politikailag a főispán iránt, aki — kijelentése szerint — a kormány programját teljesen a magáévá teszi. Mindazonáltal részletekbe ez ünneplés aktusra való tekintettel nem bocsátkozik, amit meg sem tehetne addig, amíg a kormány választójogi törvényjavaslata, — *amelyet talán az maga sem óhajt oly mértékben megvalósítani,* mint amilyen mértékben kormányra törekvő céljai érdekében felhasználta — közismertté nem válik. Akkorra fenntartja a nemzeti munkapárt a kritika jogát. Bizik a főispáni ígéretben, hogy pártokon felül fog állani és reméli, hogy *alatta nem lesznek politikai üldözések.* Beszéde végén szerencsét kívánt a főispánnak a politikamentes működéséhez.

Ezt a felszólalást követte igazán viharos éljenzés és taps, amit nem tudott keresztülharsogni néhány zajongónak kiabáló kormányváltása, amely a felszólalás nyomán keletkezett és Tisza nevének említésekor kitörő lelkesedést akartak elnyomni és amelylyel ellensúlyozni akarták annak a disztíngvált formában beszédbe szőtt rövid leckének a hatását, amelyet a szónok *Mohácsy Lajos* lelkésznek egy izetlen — itt említésre sem méltó — közbeszólására adott.

Végül dr. *Bibó Károly* alispánhelyettes főjegyző üdvözölte a főispánt a vármegyei tisztikar nevében.

Ezután a főispán törvényadta jogánál fogva több tiszteletbeli előléptetést eszközölt, majd lelkes hangulat közben bezárta a diszközgyűlést.

Küldöttségek.

Beiktatás után az alispáni kisteremben a szokásos küldöttségeket fogadta a főispán d. u. fél 3 óráig.

Fáklyaszene.

Este fél 9 órai kezdettel a polgárság az összes veszprémi egyletek és körök bevonásával zenés fáklyamenettel vonult a főispán vásártéri lakása elé, ahol dr. *Komjáthy László* a város polgármestere és dr. *Rosenberg Jenő* városi tiszti főorvos mondottak hatásos üdvözlő beszédeket.

A főispán életrajza.

Dr. *Rainprecht Antal* 1881. júl. 24-én született Váton, Fehérmegyében, tekintélyes nemesi családból. Atyja: *Rainprecht Antal* a veszprémi püspök jószágkormányzója, hírneves gazda volt, akit érdemeiért az elhunyt király *Ferenc József* renddel tüntetett ki. Középiskolai tanulmányait *Kalocsán* és *Veszprémben* végezte, a jogot pedig *Budapestben.* Majd mint drago-nyos önkéntes szerzett tiszti rangot, utóbb pedig a magyarvári gazdasági akadémiát végezte jelesen. Ezután a püspöki kormányzóságnál lett titkár s már e minőségében részt vett a *Veszprémi Kötőszövőgyár* alapításában. Megnősült, elvette boldogult *Fenyvessy Ferenc* volt főispánunknak nagyműveltségű szépséges unokahugát, aki édes, szép kis gyermekkel ajándékozta meg. Az ambíciózus ifjú azonban nem nyugodott s a mellett, hogy autodidaktizáló után általános, magas műveltségre tett szert, készült az ügyvédi pályára és néhány éve meg is szerezte az ügyvédi oklevelet. Kiváló közigazgatási tevékenységet fejtett ki ezután. Az ő vezérigazgatása alatt működött *Veszprémi Közigazgatási Bank,* a *Veszprémi Faipar* s a nemrég alakult *Veszprémi Talajművelő r. társaságok* alapítása és megszervezése mind az ő nevéhez fűződnek. A politikában mind-ezideig nagyobb szerepet nem vitt. Agilis tagja volt a nemzeti munkapártnak a legutóbbi időkig. Részt vett ezenkívül a vármegye és *Veszprém város* közéletében és egyéb társadalmi mozgalmakban. Tudományos képzettsége, a művészet iránti szépérzéke és futata, szociális hajlama, kellemes, lektőlevező modora és magyaros vendégszeretete csakhamar népszerűvé tették őt a közönség körében.

A világháború aztán őt is elparancsolta a hazaias kötelességteljesítés mezejére. 1914 év őszén visszakapvan letett katonatiszti rangját, önként jelentkezett szolgálatra és a honvédszázadokhoz osztatván be, mingyárt részt vett az első kárpáti küzdelmekben. 2 év és 2 hónapot töltött előbb az orosz, majd az erdélyi fronton, míg végre 1916 őszén három golyótól találva Görgényzentiménél további harcra szolgálatra alkalmatlanná tevő sebesülést kapott.

Hírek.

— **Adomány.** *Rainprecht Antal* dr. Veszprémvármegye főispánja installációja alkalmából dr. *Komjáthy* polgármester kezéhez 1000 koronát juttatott, hogy osztassék fel tíz támasz nélkül maradt hadiözvegy családjára között, ugyancsak 100 koronát a célból, hogy ezen összeg az installáció alkalmával szolgálatot teljesítő rendőrelgény-ség közt osztassék ki.

— **Grey meghalt.** A világháború egyik legverszopóbb diplomátája, lord *Grey* of *Tal-ladon,* aki a háború kitörésekor Anglia teljhatalmu külügyi államtitkára volt, 55 éves korában meghalt birtokán. Előbb megvakult mindkét szemére, majd szivbajt kapott s ez vitte a sírba. — Ugy tűnik fel nekünk, mintha utódai, a többi vérengző angol diploma-ta is teljesen vak volna, de ezeknek nincs szivbajuk. Nem is lehet, hiszen szívük sírcsen.

— **Tiszteletbeli vármegyei tisztviselők.** Dr. *Rainprecht Antal* a beiktatása után a diszközgyűlése az 1886. évi XXI. t. c. 57. §-ában gyűkerező jogánál fogva a következő kinevezéseket eszközölte: tiszteletbeli vármegyei főjegyzőkké: dr. *Horváth Lajos* II-od főjegyző és *Kecser Imre* vm. I. oszt. aljegyző; tb. főszolgabírákká: *Belák Endre,* dr. *Jerfy József,* dr. *Kőrössy Ferenc,* dr. *Sült Lajos* szolgabírákat; tb. árvaszéki ülnökké: *Kukorrelly Nándor* árvaszéki jegyző; tb. vármegyei főorvosokká: dr. *Réthy Ede* járásorvos, tiszti főorvost, dr. *Wallner Emil* tart. ezredorvos és *Csehszombat László*

Pápa városi t. főorvost; tb. ügyészekké: dr. Rupert Rezső, dr. *Sándorfi Kázmér,* dr. *Spitzer Móric* veszprémi-, dr: *Csonkai János* és *Steinberger Lipót* pápai ügyvédek; tb. járásorvosokká: dr. *Allstok Armin,* dr. *Breuer Miksa,* dr. *Löbl Gyula,* dr. *Parányi Soma,* dr. *Schvarc-Fülöp,* dr. *Varjas Mór* körorvosokat; tb. közigazgatási gyakornokká: dr. *Véghely Andort.*

— **Az enyingi gőzmalom és villamosüzem r. t. megalakulása.** Az enyingi gőzmalom és villamosüzem r. t. folyó hó 18-án tartotta alakuló közgyűlést Enyingen. A vállalat az Enyingi Takarékpénztár és a *Franz Lajos* és fia gőzmalom és villamosüzem r. t. nagykanizsai cég alapítása a környék uradalmainak közreműködésével. Az alap tőke egyelőre — a háború bevégezéseig — 1,500.000 korona, mely 3000 darab 500 koronás részvényből áll s amelyre 936 drb. tulajgyzés történt. A villamos üzem kiépítése a háborúutáni időre halasztatott, mikor is az alap tőke ennek megfelelően 3,000,000 koronára lesz felemelve. A gőzmalom építése már folyamatban van. Az igazgatóság tagjaivá megválasztottak: elnökké: gr. *Hoyos Miksa,* alelnökké: dr. *Belák Sándor* és *Wertheim Ármán;* igazgatósági tagokká: dr. *Kenessey Pongrac,* *Knopp Árpád,* dr. *Mihályi József,* *Schrikker Sándor,* dr. *Franz Rudolf,* gr. *Sommáich Géza,* *Pongor Henrik,* ifj. *Deutsch Sándor,* *Bibó Kálmán,* *Csikvádi Márton,* *Gyerey Richárd* és *Lonkai Zsigmond.* A felügyelő bizottság tagjaivá megválasztottak: *Vidor Gyula,* *Hübner Károly,* *Lamm Tibor,* *Szűcs Zoltán* és *Rausch László* rendes, *Purgly Pál* és ifj. *Lőrincz József* pótagokul. A malom napi 10 wagon őrlésre lesz berendezve s a malomüzettel kapcsolatban *kukorica* szárító, csirnitató és olajtermelési üzettel is foglalkozik úgy, hogy a dunántulnak egyik nagyobb ipari vállalat lesz. A villamos üzem viszont a környékbeli uradalmakat látja el villamos erővel s ezen felül világítási vállalatot is létesít. A malom a jövő évi aug. 1-én kezdi meg működését.

— **A hadsegítési és népjóléti célokat szolgáló új nyerevénykötvények jegyzése.** A közigazgatási irodalom rég elfogadta a tételt, hogy „a nyerevénykötvény a modern játékszenvedély biztosító szelepe”. És éppen a *Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egylete* által most kibocsátandó, hadsegítési és népjóléti célokat szolgáló új nyerevénykölcsonre vonatkozó törvényjavaslat indoklásában találón hangsúlyozhatta *Grätz Guszráv* dr. pénzügyminiszter, hogy „hasznos dolgot cselekszünk”, ha a játékszenvedélyt „hadsegítési és népjóléti célokra használjuk ki”. Hogy egy axiómával éljünk, „a játékszenvedély nemesítésére” kell törekedni. Ha már számolni kell e szenvedéllyel, igyekeznünk kell azt a köz javára helyes mederbe terelni. Az 1917. évi XII. t. c. alapján a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egylete által kibocsátott 1,200,000 darab egyenként 40 korona névértékű és 80 koronával őrlészsére kerülő nyerevénykötvényből álló kölcson készpénz eredménye hadsegítési és népjóléti célokra szolgál: a Vörös Keresztlen kívül a hadigondozás céljaira az Országos Hadigondozó Hivatalnak, a rokkant honvédtisztek, tiszti özvegyek és árvaik segélyezésére létesített „Szurmay Sándor alap” gyarapítására a m. kir. Honvédelmi Miniszternek, valamint az ipari- és kereskedelmi alkalmazottaknak a tudóvész elleni védelmére létesítendő intézmények céljaira az Országos Munkásbeteg-szegélyező és Balesetbiztosító Pénztárnak, az általa létesítendő kórház építési és felszerelési költségeire a Budapesti Pliiklinika Egysületnek, végül alapítványszerűen kezelendő összeg formájában a Magyar Közművelődési Egyesületeknek rendelkezésre bocsátatik. A lapunk má számában közölt prospektus részletező felvilágosítást nyújt ez új és bizonyára népszerűvé váló nyerevénykötvény jegyzésének módjáról, a tizenegyszer egy-egy millió

koronás, tizenkilencezer félmillió koronás és több százezer koronás, évek hosszú sora óta rendszeresen kifizetendő nyereségek hosszú sorozatáról; jelzi továbbá, hogy az aldirsi határidő 1917. szeptember 10.—15. közt lesz, közli a jegyzési helyeket, majd végül bejelenti, hogy miután a sorsolási terv biztosítására szolgáló alap a m. kir. állampénztárnál készpénzben befizettetett, a m. kir. pénzügyminiszter ur az 1917. évi XII. t. c. 2 §-ában nyert felhatalmazás alapján az állam nevében feltétlen kötelezettséget vállalt a sorsolási terv szerint való nyereségek kifizetésére. Az összes nyereségek kötvények a sorsolási időtartam utolsó napján a névérték kétszeresével, vagyis 80 koronával kerülnek beváltásra.

— **Befejeztük a háborút.** Már tudni illik mindkét félnek, hogy a mi A háború című rovatunkat, amelyben az első hadüzenet óta közöltük a hivatalos harctéri jelentések rövidített kivonatát és az egyéb érdekesebb háborús értesítéseket. Mától kezdve ezeket a hírvonatokat elhagyjuk s csupán a nagyobb-szabású eseményekről fogunk közlést hozni, ha éppen a lap megjelenése előtt érkezik a tudósítás. Beláttuk ugyanis, hogy igazuk volt olvasóinknak, akik közül többen — legutóbb lapunk egy jóakarója — figyelmeztetnek a háborús táviratok közlésének szükségtelen voltára. Már a háború kezdetén, amikor a hivatalos távirati jelentéseket egyedül csak mi kaptuk meg Veszprém megyében, amikor azokat egyes üzletek kirakatában ki is függesztették, még volt értelme a közlésüknek, mivel nem minden vidéki olvasónk járat fővárosi lapot is. De azóta, hogy már az előző kormány pártkülömbőség nélkül csaknem valamennyi vidéki lapnak megküldötte a ez a kormány is küldi a jelentéseket s így minden vidék lapja közzéteheti azokat, — s mivel a háború alatt a fővárosi központosított lapok utcai árusítására is kibővült, most már csak fölösleges helypazarlás volna a táviratok közlése ebben az ugyanis papírszűk világban. Tehát hűségesen teljesített munkánk tudatában befejeztük A háború-t. — Vajha az arra hivatott tényezők is befejezhetnék ilyen spontán elhatározással a világháborút! De az is meglesz. . . .

— **Őszi vetőmag kiosztás.** A Veszprém megyei Gazdasági Egyesület az idén is gondoskodni kíván a gazdák nemesített és egyéb jó vetőmagszükségletének fedezéséről. Minthogy a földmívelésügyi minisztérium az egyesületnek már megadta a vetőmag vásárlási jogot, felhívja az egyesület igazgatósága a községi előjáróságokat és gazdáköröket, hogy a községi vetőmagszükségletet sürgősen jelentésük be. A vetőmag gyors beszállítása érdekében igen előnyös volna ha a szállításhoz szükséges zsákokat már előre összeszednék az előjáróságok. A vetőmag ára a nem nemesített féleség egy a törvényes maximális ár érvényes, ha nemesített fajta utántermése úgy métermázsánként cirka 4 koronával drágább lesz a maximális áránál. Eddig csak Székács-féle nemesített buza utántermésével rendelkezik az egyesület s így most csak az kerül kiosztásra. Kinek vetésre alkalmas rozs, árpa, vagy zabja van, küldjön mintázott ajánlatot a Vármegyei Gazdasági Egyesülethez.

— **Színházi hírek.** „Mágnás Miska” ma, vasárnap este kerül színre a régi szereposztással. Az új primadonna Mezey Margit — Rolla grófnőt fogja alakítani. Ez lesz az operett utolsó előadása. Délután Németh Irénkének felléptével a „Gólem” van soron. Hétfőn és Kedden az évad drámai szenzációja a „Vengerkák” bemutatója következik. Ebben pedig az új hősnő Harmath Zsenni fog bemutatkozni. Szerdán operett-újdonosság ismét, az „Özvegy kisasszony” Mezey-vel a főszerepben. Csütörtökön „Éva” Labár legszebb zenéjű operettje jön sorra. Pénteken Krémer Jenővel a címszerepben „Dollárpapa”, Gábor Andornak leghangosabb és legötletesebb bohózata fog élni

derültéget kelleni. Szombaton a „Gésák”-at elevenítik fel. Vida Ilus Németh Irénke és Ardó Böske játsszák a darab fő női szerepeit. A „Csárdáskirálynő” negyedik előadása 9-ére, vasárnapra maradt.

— **Kitüntetések, katonai hírek, a Küldő-Hadúgy** mai száma folytatja az augusztusi előléptetések közlését és sok újabb kitüntetést is közöl. Belitska Sándor tábornok a 2. oszt. katonai érdemkeresztet hadidíszít-ménnyel kapta. Lipótrendet kapott: Végh Gyula és Julier Ferenc alezredes. Vaskorona-rendet kapta: Bodó Pál ezredes, Techet Gyula főhadnagy, Ondra János őrnagy, Horváth Márton és Kálmán Imre százados. Közli még a lap a tizenegy Isonzó csata történelmét; hírei közt pedig szól a Mária Terézia-rend viselési módjáról, a rokkantak trafikjogáról, a honvédtisztek új egyenruhájáról, a 18—20 éves önkéntességi jogról, a katonák újabb amnestiájáról stb. A páratlam katonai újság előfizetési ára negyedévre 6 K. kiadóhivatala Üllői ut 11—13 szám.

Színház.

Szerda aug. 29. és csütörtök, aug. 30. Csárdáskirálynő. Telt ház előtt volt ismét soron. Szereplők ugyanazok voltak, mint a keddi előadáson, amiért hozzatenni valónk a multkor elmondottakhoz nincs.

Péntek, aug. 31. Takarodó. Beyerlein híres drámája került bemutatásra. Közönségünk a darabot már ismeri. Az előadás szépségéért minden szereplőt egyformán dicséret illeti. Azt hisszük, Falussy Queisz szakasz-vezetője, Majtényi Helbig kápiarja, vagy Krémer Volkhardja annyira élethű alakítás volt, hogy a három tehetséges színész alakítását a többi rovására nem kell kiemelnünk. Örömmel láttuk Fodort az igazgatót Lauffen had-nagy szerepében annál is inkább, mert az ilyen háládatlan szerep mint Lauffen személyesítés igen kiváló erőt igényel. Fodort ezen szezonban másodszor láttuk színpadon nyugodt, ügyes előadásával. A kis Virl Sári Klárka szerepében nagyon kedvesnek láttuk. Amint észrevettük közönségünk nagy szimpátiával viseltetik ezen tehetséges művésznő-vel szemben, aminthogy rátermettséggel oldotta meg szerepét.

Leghálásabb köszönetet mondunk ez uton mindazon jóakaróinknak, barátainknak és ismerőseinknek, kik felejt-hetetlen s hön szeretett fiunk temetésén megjelenni szive-sek voltak vagy bármi módon részt vettek mérhetetlen fáj-dalmunkban.

Szente Gyula és családja.

KURTZ GYULA
VESZPRÉMBEN és PÁPÁN

Uj és használt
zongora, pianino, harmonium
és cimbalom raktára.

Kölcsönzések, javítás- és
hangolások helyben és
vidéken is teljesítetnek.

Avult hangszerek újakért becsorítottak.

„Perpetuum”
egyetlen barnaszénnel fűthető
folytonzó kályha.

A jelenkor legjobb kályhája! Legtakarékosabb fűtés! Teljesen szagtalan! Éjjel-nappal egyenletes, kellemes meleg! Pontosan szabályozható hőmérséklet! Nincs korom! Nincs szag! Nincs por! Nincs kezelés! Évente csak egyszer kell be-fűteni!

HIRSCH és FRANK
Budapest—Salgótarjáni gépgyár és vasöntöde r. t.
BUDAPEST, VI., Aréna-ut 128.

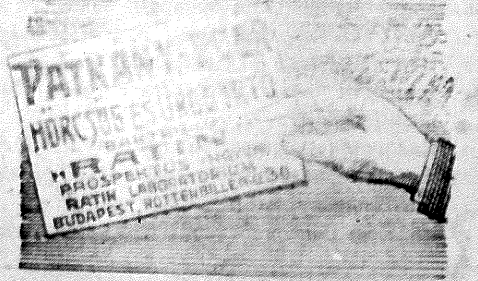
A földmívelésügyi minisztérium által
körlevélben „Raffia” helyett ajánlott

szőlőkötözőfonal

100 százalékos natron cellulosa-ból, el-ismerten megbízható minőségben, bár-milyen mennyiségben legutányosabban megrendelhető

Salgó és László cégnél
Budapest, V., Nádor-utca 20.

Mechanikai szövöde.
Zsák-, ponyva- és impregnálógyár.
Gyár Óbudán. Telefon: 160—82.
és 163—16.
Sürgőnycim:
MAXALGÓ BUDAPEST.



Viszketegség, sömör, rüh
leggyorsabban elmulasztja
a Dr. Flesch-féle eredeti
„BARNA-ZSIR”

Nincs szaga, nem piszkít. Mindig ere-deti pecsétetes Dr. Flesch-féle kérjünk.
Próba tégely 1-60 K, nagy tégely 3 K, család tégely 9 K.

Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél Dr. Flesch E. „Korona” gyógyszerára, Győr.

Eredeti svéd gyártmányu
WIKING aratógépeket,
kaszáló, marokrakó és
kéveköttőgépeket szállít a
Magyar Általános gépgyár R. T.
Budapest, VI., Váci-ut 141.
Telefon 45—15.
Sürgőnycim: Magomobil.
Nagy tartalékrész raktár.

PROSPEKTUS.

Az 1917. évi XII. t.-c. alapján

A magyar Szent Korona Országainak Vörös-Kereszt Egylete

által kibocsátott

hadsegítési és népjóléti célokat szolgáló

1.200.000 darab, egyenkint **40** korona névértékű és **80** koronával törlesztésre kerülő **adó-, bélyeg- és illetékmentes nyereménykötvényt** bocsátunk aláírásra.

1. Ezen nyereménykölcson készpénzeredménye hadsegítési célokra a Magyar Szent Korona Országainak Vörös-Kereszt Egyletének, hadigondozás céljaira az Országos Hadigondozó Hivatalnak, a rokkant honvédtisztek, tiszti özvegyek és árvák segélyezésére létesített „Szurmay Sándor-alap” gyarapítására a m. kir. honvédelmi miniszternek, az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a tüdővész elleni védelmére létesítendő intézmények céljaira az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztárnak, az általa létesítendő kórház építési és felszerelési költségeire a Budapesti Poliklinika Egyesületnek, végül alapítványszerűen kezelendő összeg formájában a Magyar Közművelődési Egyesületnek rendelkezésére bocsátatik.

2. Miután a tulajdali sorsolási terv biztosítására szolgáló alap a m. kir. központi állampénztárnál készpénzben befizetett, a m. kir. Pénzügyminiszter ur az 1917. évi XII. t.-c. 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján az állam nevében feltétlen kötelezettséget vállalt a tulajdali sorsolási terv szerinti sorsolások alapján teljesítendő fizetésekre nézve. A sorsolások közjegyző jelenlétében ugyanolt történnek, ahol a magyar államadósság sorsolás alá eső értékei sorsoltatnak.

3. Tulajdali sorsolási terv szerint az első harminc esztendőben

11 esetben	1.000.000	koronás
19	"	500.000
9	"	300.000
9	"	200.000
34	"	100.000
20	"	50.000

főnyeremények 450.000, 300.000, 200.000, 100.000, 20.000 stb. koronát tesznek ki.

Az összes nyereménykötvények a sorsolási időtartam utolsó évében a névérték kétszeresével, vagyis 80 koronával kerülnek beváltásra.

A nyereménykölcson kötvényei 120.000 sorozatba vannak beosztva; minden sorozat tíz nyereménykötvényt foglal magában. Tíz nyereménykötvény megszerzése által tehát egy egész sorozatra eső nyeremények biztosíthatók.

A nyereményeket, valamint a törlesztési összeget a m. kir. központi állampénztár fizeti ki.

4. Aláírási ár darabonként 52 korona.

5. Aláírási határidő: 1917 szeptember 10—szeptember 15.

6. Aláírásokat ezen időn belül a hivatalos órák alatt elfogadnak:

- az Angol-Osztrák Bank budapesti fióktelepe,
- a Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság,
- a Budai Általános Takarékpénztár R.-T.,
- a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson-Részvénytársaság,
- a Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság,
- az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár,
- az Első Magyar Iparbank,
- a Fővárosi Bank és Váltóüzlet Részvénytársaság,
- a Hazai Bank Részvénytársaság,
- a „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság,
- a Hungária Bank Részvénytársaság,
- a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete,
- a Kőbányai Takarékpénztár Részv.-társaság,
- a Központi Kereskedelmi és Iparbank Részvénytársaság,
- a Központi Váltóüzlet Részvénytársaság,
- a Magyar Agrár- és Járadékbank Részvénytársaság,
- a Magyar Általános Hitelbank,
- a Magyar Általános Takarékpénztár, Részvénytársaság,
- a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság,
- a Magyar Cseh Iparbank Részvénytársaság,
- a Magyar Fekereskedők Hitelintézete Részvénytársaság,
- a Magyar Földhitelintézet,

- a Magyar Jelzálog Hitelbank,
- a Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság,
- a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank,
- a Magyar Országos Központi Takarékpénztár,
- a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankja, mint Részvénytársaság,
- a „Mercur” Váltóüzleti Részvénytársaság,
- a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság,
- a Nemzeti Takarékpénztár és Bank Részvénytársaság,
- az Országos Iparbank Részvénytársaság,
- a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és
- a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepe,
- budapesti intézetek és ezeknek összes budapesti és vidéki fiókjai; valamint
- az Első Horvát Takarékpénztár,
- a Horvát Általános Hitelbank Részvénytársaság,
- a Horvát Leszámitoló Bank
- zagrebi intézetek, továbbá
- a Privilegirte Landesbank für Bosnien und Hercegovina és
- a Privilegirte Agrar- und Kommerzial-Bank für Bosnien und Hercegovina című sarajevói intézetek.

7. Minden jegyzett sorsjegy után a jegyzőfél részéről darabonként 15 korona óvadék teendő le készpénzben vagy megfelelő összegű értékpapírokban, mely biztosíték a jegyzésre esett sorsjegyek elszámolása alkalmával beszámíttatik, illetve visszaadatik.

Az egyes bejelentések az aláírás összeredményéhez képest fognak tekintetbe vétetni; az elszámolás szerint fizetendő összeg legkésőbb szeptember 25-éig kiegyenlítendő.

Jegyzések tíz darabig, valamint tíz darabot meghaladó oly jegyzések, melyekre eső nyereménykötvények hat órára zároltatnak, első sorban fognak figyelembe részesíttetni.

8. A sorsjegyek a budapesti áru- és értéktőzsdé hivatalos árjegyző lapjában jegyeztetni fognak.

Budapest, 1917 szeptember hó 1.

Hazai Bank Részvénytársaság

Magyar Általános Hitelbank

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank

„Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság

Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytárs.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.